

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність **212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза**

Освітня програма - «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Рік навчання - 4 семестр – 7, 8

Форма навчання - денна

Кількість кредитів ЄКТС - 7

Мова викладання - українська

Лектор дисципліни

Завідувач кафедри епізоотології, мікробіології і вірусології к.вет.н., доцент МЕЛЬНИК В.В., доцент кафедри епізоотології, мікробіології і вірусології к.вет.н., МАРТИНЮК О.Г.

Контактна інформація лектора (e-mail)

(melnyk_vv@nubip.edu.ua, martyniuk_og@nubip.edu.ua)

Сторінка дисципліни в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5011>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Основою вивчення дисципліни є засвоєння студентами теоретичних і методологічних основ інфекційного та епізоотичного процесів, оволодіння методами діагностики інфекційних хвороб бактеріальної, вірусної і мікозної природи, навичками науково-обґрунтованого планування, прогнозування епізоотичної ситуації, організації і проведення протиепізоотичних, гігієнічних, ветеринарно-санітарних, заходів біобезпеки і біозахисту та здійснення ветеринарно-санітарної експертизи продукції тваринництва.

Щільне місце в знаннях інфекційних хвороб займає модулювання та прогнозування епізоотичної ситуації контагіозних хвороб на фоні антибіотикорезистентних штамів збудника та залишкового поствакцинального імунітету. Прийняття рішень на основі благополуччя тварин, ветеринарного законодавства України та Міжнародних директив і правил дозволить отримати безпечну і якісну продукцію тваринництва.

Метою є засвоєння студентами теоретичних і методологічних основ інфекційного та епізоотичного процесів, закономірностей, які лежать в основі розвитку інфекційних хвороб, оволодіння методами діагностики інфекційних хвороб, навичками науково-обґрунтованого планування, моделювання, прогнозування, організації і проведення протиепізоотичних заходів.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

СК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

СК 20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години лекції/лаб.	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Тема 1. Введення в епізоотологію. Предмет і методи епізоотології. Епізоотологічні аспекти вчення про інфекцію.	2/3/2	Знати: -Вчення про епізоотичний процес та його рушійні сили. -Закономірності розвитку епізоотичного процесу та стадійність епізоотій. -Методи аналізу епізоотичної ситуації (враховуючи нозологічну структуру захворювань, питому вагу окремої хвороби, широту поширення хвороби, коефіцієнт вогнищевості, тощо). -Принципи протиепізоотичної роботи;	Проведення лабораторної роботи. Співбесіда. Складання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 2. Значення макроорганізму в розвитку та прояві інфекційного процесу. Неспецифічна (природна) резистентність і специфічний імунітет. Імунодефіцити.	2/3/2			5
Тема 3. Суть епізоотичного процесу. Епізоотичний ланцюг і рушійні сили епізоотичного процесу. Механізм, фактори та шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.	2/3/2			5

Сезонність, періодичність, фактори впливу на прояв епізоотій.		-Особливості описової епідеміології, моделювання та прогнозування і застосування їх за різних форм інфекції. -Вплив зовнішнього середовища, природно - географічних та соціально-економічних факторів на інтенсивність епізоотологічного процесу. -Основи епізоотологічного прогнозування (етапи та завдання прогнозування, основні та додаткові фактори прогностичного фону різних захворювань). -Місце та значення дезінфекції, дератизації та дезінсекції в комплексі протиепізоотичних заходів. -Особливості ліквідації емерджентних та транскордонних хвороб. -Хвороби тварин які вимагають обов'язкового інформування компетентного органу та нотифікації Міжнародних організацій; -Де знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування. Вміти: -Самостійно провести епізоотологічне обстеження господарства, встановити причини	
Тема 4. Значення схильності тварин до захворювань в епізоотичному процесі. Форми прояву, динаміка, стадійність епізоотій. Поняття про епізоотичне вогнище (епізоотичне, природне), неблагополучний пункт та загрозову зону. Види епізоотичних вогнищ. Поняття про краєву епізоотологію і епізоотологічну географію, їх зв'язок з питанням екології.	2/3/2		5
Тема 5. Номенклатура і класифікація інфекційних хвороб. Закони і категорії епізоотології. Інтенсивні та екстенсивні показники ступеню напруженості моделювання і прогнозування епізоотичного процесу. Лікувально-профілактичні заходи при інфекційних хворобах тварин.	2/3/2		5
Тема 6. Загальна і спеціальна профілактика інфекційних хвороб. Дезінфекція, дезінсекція і дератизація, їх місце та значення в комплексі протиепізоотичних заходів. Способи контролю ефективності дезінфекції.	2/3/2		5
Тема 7. Біозахист і біобезпека. Способи боротьби з особливо небезпечними транскордонними та емерджентними хворобами.	2/3/2		5

Тема 8. Сибірка	2/3/2	захворюваності і загибелі тварин. Грамотно написати акт. -Розуміти та брати участь відповідним чином в епідеміологічних розслідуваннях, включаючи збір та транспортування взятих проб чи зразків. -Організувати і провести дезінфекцію різних об'єктів та дезінфекцію приміщень у присутності тварин. -Запровадити заходи з біобезпеки та біозахисту на підприємстві -Провести протиепізоотичну роботу в господарствах промислового типу. -Розробити і провести систему оздоровчих заходів в епізоотичному вогнищі, та за заходи боротьби з транскордонними захворюваннями. -Визначати нозологічну структуру захворювання, питому вагу окремої хвороби, широту поширення хвороби, коефіцієнт вогнищевості. -Діяти відповідно до регламенту щодо транскордонних хвороб. -Застосовувати відслідковуваність та нагляд з боку відповідного ветеринарного органу. -Розуміти та брати участь у планових та екстрених вакцинаціях, а також у планових програмах планового	5
Тема 9 Сказ	2/3/2		5
Тема 10 Туберкульоз	2/3/2		5
Тема 11 Бруцельоз	2/3/2		5
Тема 12 Лептоспіроз	2/3/2		5
Тема 13 План дії в умовах контролю транскордонних хвороб на прикладі ящуру.	2/3/2		5
Тема 14 Хламідіози	2/3/2		5
Тема 15 Пріонні хвороби	2/3/2		5
Всього за 1 семестр	30/45/30		70
Залік			30
Всього за 1 семестр	105		100
Тема 16 Африканська чума свиней	2/4/1		5
Тема 17 Вірусний трансмісивний гастроентерит свиней. (Коронавірусні інфекції свиней) Епідемічна діарея.	2/4/1		5
Тема 18 Респіраторно-репродуктивний синдром свиней.	2/4/1		5
Тема 19 Цирковірусна інфекція свиней	2/4/1		5
Тема 20 Інфекційний бронхіт. Інфекційний ларинготрахеїт.	2/4/1		5
Тема 21 Н'юкаслська хвороба. Концепція «системи раннього виявлення хвороб»	2/4/1		5
Тема 22 Грип птахів, коней і свиней	2/4/1		5
Тема 23 Сап. Інфекційний енцефаломієліт коней	2/4/1		5

Тема 24 Колібактеріоз молодняка тварин	2/4/1	дослідження, вибравки та лікування. Розрізнити норму і патологію серед бджіл. Застосовувати методи моделювання, прогнозування, заходи з біобезпеки та біозахисту в системі протиепізоотичних заходів Використовувати Законодавство України та Міжнародне право у процесі отримання та нагляду за продуктами бджільництва.	5
Тема 25 Сальмонельоз тварин	2/4/1		5
Тема 26 Міксоматоз кролів. Вірусна геморагічна хвороба кролів	2/4/1		5
Тема 27 Чума м'ясоїдних. Коронавірус котів та собак	2/4/1		5
Тема 28 Основні інфекційні хвороби риб, їх профілактика та заходи боротьби. Ознайомлення з системою протиепізоотичних заходів у рибному господарстві	2/4/1		5
Тема 29 Ветеринарно-профілактичні заходи з хвороб бджіл на пасіках	2/4/1		5
Тема 30 Українські, європейські та міжнародні вимоги щодо безпечності харчових продуктів за епізоотій. Формування ветеринарно-санітарної безпеки за міжнародної торгівлі.	2/4/1		5
Всього за II семестр	30/60/15		70
Всього за курс	255		100
			70
		30	
		100	
Навчальна практика з епізоотології та інфекційних хвороб			
День 1. Техніка безпеки при роботі на ветеринарно-санітарних об'єктах	6		15
День 2. Складання акту епізоотологічного обстеження	6		15
День 3. Проведення та оформлення акту за	6		15

алергічних досліджень тварин				
День 4. Проведення щеплень та оформлення планово-звітної документації	6			15
День 5. Біобезпека та проведення дезінфекції, дезінсекції і дератизації	6			15
Всього за навчальну практику	30			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	До основних принципів проведення занять належать: 1. Відкритість до нових ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та можливість творчого розвитку; 2. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; 3. Різноманітні моделі роботи на заняттях, дадуть можливість здобувачам вищої освіти розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; 4. Передбачено інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає змогу здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватися один з одним у будь-який зручний для них час, а здобувачам вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; 5. Протягом навчання активно розвиваються і підтримуються навички здобувачів, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем лабораторних занять змістовних модулів та виступити з презентацією та інформуванням аудиторії додатково; 6. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний); 7. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, то він/вона повинні презентувати виконані самостійно завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача у час виділений для відпрацювань з науково-педагогічним працівником за відповідно розробленим розкладом консультацій.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, ессе, презентаційні матеріали повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Основна

1. Мельник В.В, Недосеков В.В., Литвиненко В.М., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Практикум з загальної епізоотології. Київ НУБіП - 2016. - С.270.
2. Литвин В.П., Ярчук Б.М./Загальна епізоотологія/ К. - 1995. - 256 с.
3. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Тирсін Р.В., Корнієнко Л.М. Загальна епізоотологія. /Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький, В.П. Литвин/ Підручник – Біла Церква. – 2002. – 656 с.
4. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин/О.Є. Галатюк, М.Л. Радзиховський. Методичний посібник. –Житомир. – 2013. – 456 с.
5. Литвиненко В.М. Вакцинопрофілактика захворювань птахів. Навчальний посібник для студентів магістратури факультету ветеринарної медицини. Київ - 2016. - С.164.
6. Литвин В.П., Литвиненко В.М. Ветеринарне забезпечення бджільництва. Посібник для магістрів факультету ветеринарної медицини. Київ - 2021. С.302.
7. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Недосеков В.В., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Частина 1. Київ НУБіП - 2021. - С.310.
8. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Сорокіна Н.Г., Ситюк М.П. Стець В.В. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Частина 2. Київ НУБіП - 2022. - С.337.
9. Литвиненко В. М. Посібник для студентів ветеринарного факультету. Ветеринарне забезпечення бджільництва. НУБіП України – К.: - 2021. – 390с

- Допоміжна

1. Литвин В.П., Олійник Л.В., Корнієнко Л.В., Ярчук Б.М., Домбровський О.М., Корнієнко Л.М. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин. Монографія/за редакцією професора Литвина В.П., Корнієнка Л.Є. – Київ «Аграрна наука». – 2002. – 400 с.
2. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосеков В.В., Ушкалов В.О., Ярчук Б.М., Корнієнко Л.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби птиці/ - 2012. - 528 с.
3. Недосеков В.В., Макаров В.В., Мельник В.В. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут/ В.В. Недосеков, В.В. Макаров, В.В. Мельник. Навчальний посібник. – Київ. -2011. – 123 с.
4. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосеков В.В., Ушкалов В.О., Головка А.М., Корнієнко Л.М., Ярчук Б.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом/ Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосеков. Навчальний посібник /За редакцією Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква. – 2010. – 272 с.
5. Недосеков В.В., Макаров В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин/ В.В. Недосеков, В.В. Макаров. Навчальний посібник. - Київ. – 2010. 120 с.
6. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл з основами бджільництва. Житомир 2006. С. 288.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України/ Верховна рада України. <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Епізоотологічний словник / В.В. Поліщук - 2013. <http://twin.nauu.kiev.ua/vet/vpol.nsf/b3266a3c17f9bb7085256b870069c0a9/80d1fd7045cca177c225730700364b9a?OpenDocument>
3. Спеціальна епізоотологія / А. Ф. Каришева - 2002. <http://medbib.in.ua/spetsialna-epizootologiya.html>
4. Бойко Н.І., Бойко Г.В., Литвиненко В.М., Напненко О.О. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Київ -2017. С. 551. http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5055/1/%d0%91%d0%be%d0%b9%d0%ba%d0%be_%d0%9b%d0%b0%d0%b1%20%d0%b4%d1%96%d0%b0%d0%b3%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85%d1%96%d0%b2.pdf